

Foia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A

Ese in fie-care septemana odata, adeca dominec'a
contienenda o cola si diumetate.

2/14

april

1867.

Pretulu pentru Austria

pe Febr.—Sept. . . . . 5 fl. —
pe Febr.—Dec. . . . . 7 fl. — cr.

Pentru Romania

pe Febr.—Sept. doi galbeni.

Nr.

14.

Cancelari'a redactiunei

Strat'a morariloru Nr. 10.

unde sunt a se adresá manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Epistolele nefrancate nu se primescu si opurile
anonime nu se publica.

III

cursu

anualu.

SIG. BORLEA.

Amu promisú cetitoriloru nostri, cá din candu in candu vomu publicá portretele si biografiile acelorú deputati ai nostri, carii escelandu in aপরera santei nóstre cause natiunale, si-voru eluptá complacerea romanismului din tóte partile.

Barbatulu alu carui portretu ilustré dia pagin'a acést'a asísdere e unulu din aceia, carele la tóte ocasiunile, de câte ori in dieta veni vorb'a despre interesele nóstre natiunale, nu pregetá a-si innaltia vócea pentru aপরera drepturiloru nóstre, pentru realisarea e galei indreptatiri. Unu astfelu de barba-

Sigismundu Borlea.

tu dara merita ca sé-lu cunosca natiunea intréga; pentr'aceea implinimu o detorintia placuta pentru noi, insirandu aice si nescari date biografice din vie'ti'a dinsului.

D. Sigismundu Borlea fú nascutu la 2 martiu 1828 in opidulu Sîri'a in comitatulu Aradului. Tata-seu, unu barbatu innaltiatu din sinulu poporului, erá preotu gr. or. cu frumóse insusiri spirituale, dar saracu in privinti'a materiala. Dinsulu portá multa grige de perfectiunarea spirituala a fiului seu, de aceea lu-dede mai antáiu la scól'a elementaria din Sîri'a, apoi pentru studíarea cursulu gimnasialu lu-

tramise la Timişoara, Aradu si Segedinu. Inse junele indiestratu cu unu talentu frumosu fu silitu a-si intrerupe studiarea. O trista intemplantare familiara i facu stavila in realizarea scopului sau. La anulu 1845 mori tata-seu, — si juvelele se rentorse la caminulu parintescu, spre a uda cu lacrimi ferbinti mormentulu tata-seu. — Ne mai potendu continua cursulu gimnasialu, se inscrise in teologi'a de la Aradu, si in decursu de doi ani, cu dispensatiune mai innalta absolvu cursulu teologicu de trei ani cu succesu emininte.

Inse cariera preoticea nu consuna cu natura lui, deci imbarbatatu de predilectiunea pentru sciinta, de si luptandu-se cu multe lipse materiale, dar cu o resemnatiune si diligintia rara reapuca firulu studiiloru sale si la 1848 absolvu filosofi'a la Posionu. Atunci erupse revolutiunea, la care si dinsulu luà parte.

In anii urmatori dupa sugrumarea revolutiunii, spre a potè incungiura recrutarea militaria, sierbi ca adjunctu langa Georgiu Popa de pia memoria, carele pe tempulu acela era pretoru in cerculu Simandului, mai apoi functiuna langa avocatulu Iosifu Nistoru si mai tardiu la unu altu pretoru, pana ce in 1853 se aplicà de notariu in comun'a Dieci, in comitatulu Aradului. Dar nu remase multu tempu aice, ca-ci in martiu 1854 fu aplicatu la pretura din Macau, unde sierbi pana la caderea sistemei. Sub decursulu acestoru ani dinsulu investandu studiele juridice, la an. 1859 facu esamenu judiciariu, er in 1860 esamenu de administratiunea publica la Oradea-mare. Cu finea anului 1860 fu strapusu la locutieninti'a reg. din Buda in calitate de concipistu; pe tempulu serviciului seu de aice facu censur'a advocatuala din legile comune si cambiale cu succesu forte bunu. Intr'aceste inse starea sanetati sale devenindu totu mai nefavorabila, la cererea-i propria, fu dispensatu de la serviciu, si se retrase in orasiulu seu natalu Sira, unde incepu a lucra ca advocationu privatu, inse numai putnu tempu, ca-ci in 1862 la rogarea unoru amici ai sei primi oficiulu de asesoru la tribunalulu comitatensu in Zarandu, unde, inca la finea acelu anu fu denumitu protonotariu comitatensu, in care calitate functiuna pana la 28 noemvre 1865, desvoltandu diligintia, activitate, istetime si punctualitate.

In noemvre 1865 cerculu Halmagiului in comitatulu Zarandului lu-alese deputatu la diet'a conchiamata la finea acelu anu. Activitatea dinsului ca deputatu e inca in viu'a memoria a

publicului, pentracea e de prisosu a vorbi acum despre asta mai pe largu.

Si cu aceste amu potè se inchiamu acesta biografia scurta, de cumva la fine nu ni-amu luà libertatea a face si o indiscretiune, descoperindu de asta-data unu secretu inca multora necunoscutu. Publiculu cetitoriu a avutu ocaziune de multe ori a se petrece cu umorul celu sanetosu a lui „Teaica Ilie,” fara de a sti pe cine ascunde mascuti'a de pseudonimu? E bine, vi o spunemu dara, ca autoriulu acelu articulu glumele e barbatulu, a carui biografia o scriserem acuma.

MIRRESE MIREA.

Tu dina rumeniora, tu esti a mea alésa,
Frumseti'a ta-e cu farinecu, si multu me amagesci,
Ferice sum pe lume, ca tu mi-esti mirésa
Si mi-ai juratu credintia ori catu vei se traiesci!

Erai adi ca o dina, pe frunte cu cununa,
In anima cu-amore, pe degetu cu anelu,
Suava ca o flore, placuta ca o luna,
Potinta ca si Amoru, si blanda ca unu mnielu.

Acum ti-radiemi sinulu pe peptulu meu ferbinte,
Rapita 'n fericiere, te duci in paradisu,
Dar' mie-su mai placute aceste dulci mominte,
Nu credu ca e vietia, ci credu ca e amara vietia.

15. Oct. 1865.

At. M. Marienescu.

VERONICA'A.

Novela originala.

I.

Inainte de acest'a cu noue-spre-diece ani, de amblai pe valea Almasiului si intrebai, care feta e mai frumoasa in acest'a vale incantatoare a Ardealului? ti-respondia ori si cine:

— Feta preotului Susanu din satulu V. . .

Si in adeveru Veronic'a era frumoasa! Frumoasa si frageda, ca o lilia din maiu. Era de 16 ani de dila, in cea mai frumoasa etate, in primaver'a vietii. — Veronic'a n'a fostu copila, si eta ca e feta feciora.

Ah, de ce ti trece tempulu asié curendu! De abia atingi cup'a placeriloru copilariei de budiele-ti setose, si tempulu trecatoriu fara neci o crutiare ti-o apuca. Te lasa setosu. Ferice de celu ce pote be multu din ea! Ferice de celu ce si-pote stempara anim'a cu ele!

Veronic'a s'a desvoltatu forte curendu. N'a apucatu se se joce cu papusfiiele dragi, si eta e feta feciora si nu i se cuvine a se joce cu pa-

pusi. N'a apucatu sê le cósá rochíi, zadíi incretíte, camesi cu arniciu, sê le imbrobodésca cu naframutia pestritia: si éta cauta sê-si cósá sîe-si, sê se papusiésca pe sine in sa-si. Si ce papusia frumósá e dins'a!

Veronic'a a avutu pana aci o viétia monotóna, o viétia fára placeri. Ore de ce i le-a negatu sórtea aceste din urma? Dóra i le-a sustienutu pe vítoriu?! — Pe vítoriu secretu — — pe vítorulu intunecosu — —!

Mama-sa a lasat'o candu erá de doi ani. S'a mutatú la cele eterne. Pe unic'a-si fetitia, pe dragalasi'a Veronica a lasat'o in mil'a sortii. Nu a desmierdat'o, nu a peptenat'o frumosielu, nu a spelat'o cu apa din gura, nu a ogoiat'o cu vórbe dulci, nu o-a strinsu la peptulu móle, la peptulu iubitoriu a maicutii dulce. N'a apucatu sê o crésca. N'a avutu cui sê-si descopere simtiemintele secrete, cari de la unu tempu prindu a ghidali anim'a. N'a avutu cine sê o svatuiésca. N'a avutu maicutia dulce! Vitréga sórte pentru o fetitia tenera! — N'a avutu mama, care sê-i cumpere vestminte frumóse, sê o gate frumosu; apoi sê se desfeteze in ea, sê-i pregátésca unu vítoriu ferice. — Dór' mai bine, cá cine scie secretele vítoriuului!?

Betranulu preotu, parintele Susanu, erá la o vísta de 50 ani, veduvu. Dintre trei feciori ce-a fostu avutu nu-i traiea neci unulu, si dintre dóue fete, numai cea mai mica, Veronic'a, Veronic'a cea frumósá si buna, angerulu padítoriu alu betranului preotu. Veronic'a i erá speranti'a, ea erá objectulu cugetárilor sale, ea erá cea d'antáiu in rogatiunile sale. In ea si-cugetá preotulu o proptea tare, candu va ajunge la díle nepotintiósé. Si Veronic'a erá buna, erá ascultatóre.

Betranulu parinte a crescut'o dupa placulu seu. A invetiat'o a cetí cu litere cirile si latine, a invetiat'o a scrie. A invetiat'o cantári besericesci si lumesci. Nu arare-ori se folosea cu ea la cultulu ddiéescu, candu nu erá cantorulu pe a casa. Sciea tóte rogatiunile, psalmii i sciea de rostu. In serile lungi ale ernei — la zarea focului — i povestea preotulu schitie istorice, despre romanii antici, despre Isopu, despre Alesandru celu mare. Alesandri'a o sciea Veronic'a de rostu. A avutu o crescere barbatésca. — Mintea, caracterulu i s'au desvoltatu de tempuriu.

Pe langa aste, neci in trebile femeesci n'a remasu necondusa. Matusia-sa, — jupanés'a Julia — a invetiat'o tóte lucrurile si afacerile femeesci. — Veronic'a erá o económa diliginta.

Tóta lumea i erá gradin'a mitutica si fru-

mósá, care se estindea pe langa cinterimu pana la Almasiu. Partea din apropierea casei o folosea de a resadí flori, cea mai de parte de legume, in fundu erá pometulu. Primavér'a de tempuriu se apucà de cultivarea gradinei. Despartimentulu floriloru lu-lucrá ea in sa-si. Kormá straturi rotunde, cornurite, pintre cari sierpuiá o carare fára capetu. Erá unu labirintu. — Apoi resedea flori amirositóre, tamaiutia, garofitia si lemnusiu. Le pleviá, le udá. Si crescea ca din poveste. Unde si-punea ea manutiele albe, erá róda, erá daru. Nu crescea a buna: asié díceau ómenii, asié diceau babele, candu vineau de la beserica pe langa gradinutia. — Mai incolo avea grige de legume si de pomi. Cea mai mare parte a dílei o petrecea in gradina. Asié voiósá erá, asié de ferice se simtiá, candu se potea primblá cantandu pintre flori, pe sub umbr'a meriloru si a nuciloru! Apoi se odihnea pe érb'a móle, pe érb'a verde.

Acést'a gradina i-a fostu léganulu, pintre pomii acesti betrani fugea dupa fluturi. Aici si-a petrecutu copilarí'a. — Si óre aici i-a fi mormentulu? — Mormentulu rece — — mormentulu linu! — — Ce cugetámu la mormentulu, candu vítoriuulu e inapoi! Dar ah, vítoriuulu e dubiu, intunecosu! Vítoriuulu e incertu! — —

La tóte lucrurile Veronicei parintele Susanu se uitá cu indestulire si placere. Candu apoi netedíndu-si barb'a carunta dícea:

— Drag'a tatei; din tine va fi o preotésa harnica. — De ar fi preotésa!

Asié si-petrecea parintele Susanu si Veronic'a dílele cu placere si in linisce. Isolati de lume, nu sciau de misterfile ei. Numai cátu vinea in atingere cu poporenii sei, carora li erá in adeveru conducatoriu sufletescu. Aici au fostu functiunatu si antecesorii lor, li scieau duce viti'a pana la mosi-stramosi. Si aici se nesuí parintele betranu a-si asiediá si pe unic'a féta. — Numai de o-ar' asiediá!

La cas'a preotului — afara de poporenii sei, si Geiza, feciorulu unui nobilu, care adese ori se abatea la cas'a popii sê védia pe Veronic'a cea frumósá — nu amblá nime. Numai vér'a unu teneru blondinu, unu teneru zdravénu. Acest'a erá feciorulu fostulu cantoru. Morindu tata-seu, candu erá mitutelu inca Stefanu — asié-lu chiamau — l'a lasatu in grigea cuviosului parinte, care i erá tuteru, ma mai multu: i erá tata. A crescutu deodata si la olalta cu Veronic'a. Anii cei d'antáiu a vietii i-au petrecutu la olalta. — Pana erá Stefanu mai micutiú, l'a invetiatu parintele Susanu. Ce invetiá odata nu lesne uitá. Avea minte agera, memoria minu-

nata. Vedeudu preotulu cualificatiunile aceste eminente in elu, s'a determinatu a-lu duce la scóla la orasiu. Ce si facú.

Veronic'a si Stefanu asié traieau la olalta, câtu la despartîre amendoi au plansu. Amendoi se júcara, amendoi prindeau fluturi pintre pomi. Se iubiau ca fratii. — Parintele Susanu i mangaiá, câ nu peste multu éra s'oru vedé, éra s'oru jocá. Apoi speranti'a viitoriului — la despartîre — pe amendoi i facú veseli.

Stefanu s'a dusu la scóla si Veronica a remasu singura, a remasu superata. In tóta diu'a lu-pomenea. Apoi vineau serbatorile si Stefanu vinea a casa. Atunci li erá bucur'a nemarginita. Diu'a intréga nu si-gatau vorbele. Si candu vinea tempulu sê se despartiésca, ér se superau. — Departarea nutrea si desvoltá iubirea intre ei.

Acést'a iubire intre Stefanu si Veronic'a a fostu o iubire fratiésca, o iubire naturala. Isvorulu i-a fostu instinctulu, si curgerea mai incolo i-a fostu conlocuirea si crescerea. — Iubirea din copilaria in fine s'a prefacutu amoru.

Dóue animi tinere, pe cari le aduce sórtea la olalta, la inceputu se iubescu din simpat'i'a reciproca ce atrage o anima câtra alt'a. Se iubescu, câ-ci se prinde a se desvoltá anim'a; si desvoltarea, chiamarea animei e: iubirea. In acésta prima epoca a iubirei, anim'a e intréga, despartîrea nu-i dorerosa, câ nu-o sagéta, numai o zdaria. Acésta zdariatura cu tempulu se vindeca si anim'a remane intréga.

Destinulu animei nu e numai pana aci. E a fericí si a fi fericita! Acést'a se midilocesce prin amoru. Candu trece anim'a in acésta epoca a iubirei, i trebe unu objectu, din care sê-si suga nutrementu. Si de n'are in apropiere objectulu placutu, si-intipuesce unu objectu abstractu, o ilusiune. Acést'a e periculósa, câ duce anim'a la extremitâti. — Copiii si amicii traiescu in prim'a epoca a iubirei; amoresii si casatoritii in a dóu'a.

Prin aceste dóue epoci trebe sê tréca tóta anim'a. Prin aceste au trecut si Stefanu cu Veronic'a. Antâia óra s'au iubitu ca copii. Desvoltandu-li-se animile mai incolo, au ajunsu la pragulu epocai a dóu'a. Fia-care anima a avutu objectulu iubirei sale. Iubirea lor nesimtíveru s'a prefacutu amoru. Asié odata venindu Stefanu a casa de la scóla a sarutatu pe Veronica, care inpingandu-lu i-a dísu:

Fâra de obrazu, ce esti, nu ti-e rusíne! — Apoi amendoi au rumenitu, amendoi au tacutu. Prim'a dechiarare a amorului e: tacerea. Anim'a n'are vorbe, candu ea vorbesce gur'a tace.

Acésta relatiune intre tineri n'a remasu secréta inainte preotului. Elu a observatu portarea neindatinata o fetei sale. A vediutu in fundulu animei Veroniceei; sciea ce va sê produca anim'a frageda, câ-ci elu a fostu semenatu in ea seminti'a. Parintele Susanu se bucurá de acestu sucesu, si-vedea realizarea scopului seu, pe care de multu si-batea capulu: a insotí pe tineri. Pe Stefanu a-lu face preutu, si a-lu lasá successoru in loculu seu. De a lasá in vét'r'a stramosiésca pe unie'a-si féta. — Asié creá be-tranulu viitoriulu si fericirea Veroniceei.

In fine a sositu tempulu doritu, tempulu asceptatu de parintele Susanu. Stefanu si-a finitu cursulu scolasticu. Veronic'a anca erá desvoltata. I-a incredintiatu. Stefanu apoi a mersu la clerica, Veronica a remasu sê gate cele necesarie pe nunta; pe nunt'a, ce s'a tiené la érna in chislegi. In chislegi va fi nunt'a, Veronic'a s'a maritá! — Stefanu si Veronic'a erau fericiti, parintele Susanu indestulitu.

Tenerii erau fericiti. Erau in ajunulu fericirei, de unde numai unu pasiu e pana la realizare . . . séu pana la osindire. In acestu stadiu a sperârii anim'a e mai simtítore, ma — potemu díce, — mai ferice. Cá-ci de intra in templ'a misteriósa a fericirei, se innéca in placeri, se inbéta in voluptâti . . . — si nu simtiesce. Er de lútea de pe pragulu fericirei, se osimdesce, nu sperédia . . . nu simtiesce mai multu. Fericirea perduta si-o cauta iu resbunare. Si resbunarea animei e teribila!

Stefanu si Veronic'a inca erau in ajunulu fericirei, pe pragulu raiului, unde trecutulu e unu somnu, din care acú ne tredímu; presintulu o gacitura si viitoriulu o viétia óu placeri. O viétia a ilusiuniloru si a fantasiei. — Si este in viétia o epoca mai frumósa decâtu acést'a? candu tóta sperarea e unu pupu de flóre nedesvoltatu, a carui frundie pe dí ce merge le vedemu desfasiurandu-se, si ochii ni pausédia cu placere pe colórele-i desfetátore. Anim'a bate mai ferbinte. Amirosulu imbetatoriu alu floriloru te légana intr'unu somnu magicu. — Fericiti cari ajungu pana aici!

Parintele Susanu erá multiamitu de sucesulu ce-a seceratu. Toti-trei asceptau érn'a. — Nu peste multu va veni érn'a!

II.

Tómn'a din anulu 184 . . . erá o tómn'a frumósa. Natur'a se gatá spre repausu. Orison-tulu erá limpede si ceriulu seninu. In natura erá linisce! (Va urmá.)

Alexandru Onaciu.

PROCESIUNEA PAPEI.

Cardinalulu Patrizi.

Cardinalulu Andrea.

Cardinalulu Antonelli. Mgr. Myssir. Mgr. Urmutz.

Mgr. Cataldi. Portatorii de sabie.

Pap'a Piu IX.

Pfyffer comandantele gardei elvetiane.

Gardisti nobili.

Generalii calgariloru.

Camerarii Papei cu thiar'a.

Eau de Cologne.

„Ce amirósa aice atâtu de reu?“ strigá nobilulu magistratu. „Unde amirósa atâtu de reu?“ întrebau cetátenii din Colonia (Köln) langa Raina. Si domnii oficiali francesi si puneau la gura si la nasu marama alba si aretau in drept'a si in stang'a si strigau necontenitu: „Colo! — Colo! — In cas'a aceea! — In strad'a aceea! Mon Dieu! O mon Dieu!“

Acésta se întemplá sub decursulu bataliei de siette ani, pe candu Ludovicu XV din Francia gasi cu cale a tiené Coloni'a ocupata. Sermanii Coloniani! Generalulu adause la aceste, cá oficialii lui au dreptu, si mirosulu celu reu nu se mai póte suferi. „Dara, dle generalu, — întrebá primariulu orasiului Adrianu de Scheven — cum se póte aceea, cá soldatú gregari nu se plangu de felu in contra mirosului reu?“ — „Ce-mi pasa mie de acea, — respunse generalulu — si déca dta nu vei curatú —“

Ceea ce erá de desuptu, veni de a supra. Morminte fura sapate afara, case vechi se ruinara, diu'a nóptea udau orasiulu cu apa. Usiele si ferestele, cu tóte cá erá caldu, se inchisera tóte.

Ce fú rezultatulu? Medicii alergau prin orasiu spre a vindecá dorerile patientiloru numerosi, si — oficialii si puneau si dupa aceea maram'a la nasu si spuneau, cá aerulu nu s'a indulcitu de locu. Candu dirigatori'a loru îi chiamá, esiau la strada; altadata siedeau totdeauna a casa ca prinsi, astupati la gura si nasu.

„Óre ce s'a potutu întemplá? asta de buna séma e o trista serbatóre crestina,“ — díse dlu primariu intrandu in chil'á soefei sale. Ea nu erá singura. Langa dins'a siedea o calugaritia palida, ea avea o talia inalta, perulu ei caruntu si fruntea-i cu cretiele vorbiau de cinci-dieci de ani petrecuti; imbracamintea-i aretá cá se tiene de carmelite.

In loculu ei începú soci'a primariului sê vorbésca: „Sor'a Maria Clementina veni la tine cu o sticla de apa binemiroso, ca —“

„Apa binemiroso?“ întrebá primariulu uimitu, — „e inventiunea dtale?“

Calugariti'a se aredicá si începú: „In anii dóue-dieci o bolnava batú la usi'a nóstra. Io deschisei si o condusei in cel'a mea. Ea erá o italiana cu numele Paula Feminis, si grigi de ea pana ce mori. In ajunata mortii sale ea si scóse din pusunariu acést' receptu dícandu-mi: „Sor'a mea primesce acést'a de la mine, e uniculu lucru ce vi-lu potu lasá. In ór'a mortii

tatalu meu Paulu Feminis mi-dede acestu receptu, inventiunea o facú in arestu, dupa ce s'a eliberatu a voitu sê esecute acést'a inventiune, dar i-a lipsitu poterea. Folosesc tu sor'a mea acestu receptu si vei aflá, cá apa pregatita dupa eu are unu mirosu salutaru si recreatoriu.“ Am luat receptulu si l'am inchisu in o lada. Acuma strabatandu pana in tacut'a mea ceta plangerile francesiloru si greutátile colonianiloru, am facutu o incercare cu receptulu meu, si speru cá . . .“

Dicandu aceste calugariti'a, Adrianu ismulse flaconulu din mana, lu-destupá si ducandu-lu la nasu eschiamá — „Ah! ah!“

La aceste calugariti'a se inrosi, primariulu mirosá mereu si strigá: „Minunata! escelenta! restauratória! imbetatóre! Ah! Dupa acést'a luandu-si bastonulu si palari'a, esí indreptandu-se spre cas'a generariului; acest'a tocmai dejuná. Lui Adrianu-i lipsiau cuvintele spre a poté spune cele întemplete. Luandu sticl'a in mana se apropiá de generalu: „Opresce-te — strigá cestu din urma — ce felu, ambli aici cu veninu? Guardianu!“

Guardianulu navalesce in casa, dar' abié intrase si unu mirosu dulce-i atinse nasulu; „O ce atmosfera profumata si incantatóre eschiamá acest'a!“ — „Ce? — întrebá Lefevre, atmosfera incantatóre? —“ „Dulce!“ — „Dulce!“ — „Ce e acést'a? de unde vine? pentru ce nu mi-ati adusu acést'a mai de multu?“

Acuma respirá Adrianu mai liberu, si spuse pre scurtu cum ajunsese elu la acést'a. Acést'a esintia e buna — díse Lefevre, — procura-mi cátu mai multa, cá-ci astfelu dupa cum cugetu vomu poté trái mai cu usiurare.“

Generalulu chiamá la sine pre oficialii sei, le vorbi despre acést'a descoperire dandu-le flaconulu sê miróse. „Pretiosá! sublímá!“ strigara toti oficialii.

„Cum se chiama acést'a esintia?“ întrebá unu colonelu.

Toti tacura, in urma unulu díse: Noi trebuie sê-i dâmu numele si eu propunu sê o numimu „apa de Colonia“ (Eau de Cologne)!

Nu domniloru, díse generariulu, acést'a e o inventiune francesa si prin urmare trebuie sê o numimu „apa de Paris“ (Eau de Paris)! „Eau de Paris!“ strigara toti in cobru; si unulu din soldati n'avea altu lucru de cátu sê alerge la monastire si inderetu. Diu'a nóptea lucrá domn'a Mari'a, multiamindu lui Domnedieu, cá a pus in manile ei potinti'a de a aliná grigile colonianiloru si lips'a saraciloru. Lucrá neobosita, si întregu venitululu din vinderea acestei ape

l'a destinatu pentru seracii din Coloni'a. Cronistulu, care ne spune acést'a istoria, adauge rídiendu, câ oficierii nu esiau la apelu si parada fâra de a luá cu sine unu flaconu de acést'a apa si o batista profumata. Bucurí'a cuprinse anímele toturoru colonianiloru si fia care ducea câte unu micu daru dómnei Maria, urzitórei fericirei.

Pre cãta a trairu Mari'a, a lucratu numai si numai in favorulu seraciloru, dupa mórtea dinsei receptulu devení proprietatea monastirii. Unu laboratoriu mare se ridicà in monastire si sororile carmelitine lucrau neobosite acésta esintia pretfósa, carea dupa retragerea francesiloru s'a numitu „Eau de Cologne.“

Preste pucinu „ap'a de Coloni'a“ se latí in tóta Europ'a, si unu italianu a nume Ioanu Maria Farina deschise in Coloni'a o bolta pentru vinderea acestei ape. Cine e inventatoriulu? „Eu, dícea Farina, eu care impreuna cu Paulu Feminis jaceam intr'o inchisóre, unde am aflu acésta si am impartesít'o cu elu.“ „Nu e dreptu“ díceau carmelitele, un'a a nume Paula Feminis sustienea câ tatalu ei ar' fi descoperitoriulu. Cért'a acést'a, carea neci asta-di nu amutíse cu totulu, dupa mórtea Paulei Feminis se mai alinà. Asta-di ap'a de Coloni'a s'a latítu atátu de tare si cine ar' si poté fi fâra ea? Adeveratu câ Colonianii pre tempulu ocupatiunii francese avura díle grele, totusi fú o fericire mare, câ domnii francesi avura unu nasu atátu de finu, câ si fâra dinsii n'amu avé „apa de Colonia“ si apoi ce amu fi noi fâra acést'a apa?

Emiliu Marcu.

Viol'a imperatesei Eugenia.

Dupa caderea lui Bonaparte in 1816 si cu reintórcerea burboniloru in tíera, republicanii si napoleonistii fura persecutati in modulu celu mai crudu de câtra roialisti. Loculu ideiloru liberali lu cuprinsera ideile unui fanaticismu religiosu, cari impreunate cu unu roialismu nebunaticu, provocau adeseori scene de sila si crudíme. Celu mai micu si inocentu semnu care redesteptá suvenirea republicei si a imperiului erá urmatu de arestu ori mórte.

Erá o dí frumósa a an. 1816, unu june trecea pre langa Louvre cu unu buchetu de violete in mana. Pre tempulu acést'a viol'a erá considerata ca semnu revolutiunariu, din cauza, câ pre Napoleonu o poesía poporala lu numiá „père la Violette“; astfeliu o dama juna, carea intrà intr'unu balu cu o coróna de violete pre

capu, fú silita sê parasésca balulu, chiar' si buchetele cele mici de violete erau oprite.

Junele cu buchetu de violete deodata fú opritu in drumulu seu de câtra unu ofieru alu gardei, care i aruncà cu violintia o manusia in fatia, provocandu-lu la duelu. Junele primí cu sange rece, se adusera arme, secundanti, si indata plecara la loculu luptei. Duelulu se incepe, junele fú ranitu de mórte de câtra ofieru si espirandu díse:

— Dle ofieru, vei respunde inaintea lui Domnedieu pentru acést'a; asta-di e diu'a numelui mamei mele, eu am voitu sê-i dau acestu buchetu si dta mi-ai luatu viéti'a si mamei mele bucurí'a si spriginulu betranetieloru sale.“

Cu suirea lui Napoleonu III pre tronulu Franciei violet'a ajunsé era in onóre si védia mare. Violet'a e o flóre favorita a imperatesei Eugenia; éca ce ni spune unu caletoriu in privinti'a ast'a: „Ocupatiuni militare me silira sê caletorescu la Granada in Spani'a, am ajunsu acolo chiar' in serbatórea „el corpus“ (Joi'a verde.) O procesiune trecea prin stradele Granadei, m'am opritu sê privescu acea procesiune si sê admiru frumósele femei ale acestei tieri. Scen'a ce mi-se infatiosià, va remané pururea nestérta in memori'a mea. De-asupra mea ceriulu celu azuru andalusicu, colo pre dealu Alhambra si in giurulu meu o linisce adanca intrerupta prin sunetulu clopoteloru si a cantaretiloru.

Deodata o aparintia delicata si juna mi-atrase atentiunea, ea portá o mantea négra, la pieptu unu buchetu de violete. „Cumú a ajunsu acestu crinu albu alu nordului aci in midiloculu frumusetieloru acestei tieri?“ intrebai pre conducatoriulu meu?“ — „Crinulu nordului?“ midíse acést'a suridiendu. „Acésta juna cu peru auríu e o andalusa si o nepóta a ducelui Montijo, a carui óspeti suntemu in ésta-séra. Numele ei este Eugenia Guzmanu contésa de Teba.“ Sér'a am vediutu pre jun'a contésa in gradin'a unchiului seu. Erá imbracata in albu, la pieptu portá niste violete vestedíte. Eu mi-am esprímatu admiratiunea, câ asié de tempuriu se afla violete; la acést'a contés'a mi-réponse: „Unu copilu de pastoriu mi-le culege in tóta diu'a de pre muntele „Siera Nevada.“ Predilectiunea pentru aceste flori mi-a plantat'o in anima mam'a mea, careia o tígana-i profetíse, câ numai prin violete va inflóri fericirea mea.“

Trecura multi ani de la intemplantia acestei scene, me aflam in Pau la calde, unde intalní pentru a dóu'a óra pre contés'a Eugenia, ea portá o coróna de violete si conversá cu principele Napoleonu. Eu am parasitu báile si m'am

intorsu la Paris. Intr'o dî me aflam pre piati'a „de la Concorde“ candu deodata observu ómeni adunandu-se la unu locu, me grabescu intr'acolo si ce vedu? unu ecuipagiu trasu de siese cai ducea spre Tuilerii pre Eugenia de Teb'a imperatés'a franciloru, ea tienea unu buchetu mare de violé in mana.“

Profetîrea tîganei se implinî, contesei Eugenia din modest'a coróna de violete — care o portà ea la antâia sa intelnire cu Napoleonu III — i inflorî unu locu pre celu d'antâiu tronu din lume, pre tronulu Franciei.

I. C. Drăgescu.

CE-TI DORESCU EU TÎE, DULCE ROMANIA.

Ce-ti dorescu eu tîe, dulce Romania,
Tiér'a mea de glorii, tiér'a mea de doru?
Bratiele nervóse, arm'a de taría,
La trecutu-ti mare, mare viitoru!
Fierba vinu 'n cupe spumege pocalulu,
Déca fii-ti mandri aste le nutrescu;
Câ-ci remane stanc'a de si móre valulu,
Dulce Romania, ast'a ti-o dorescu

Visu de resbunare negru ca mormentulu,
Spad'a ta de sange dusimanu fumegandu,
Si de-asupr'a idrei fluture cu ventulu
Visulu teu de glorii falnicu triumfandu,
Spuna lumii large stéguri tricolóre,
Spuna ce-e poporulu mare, romanescu,
Candu s'aprinde sacru candid'a-i vélvóre,
Dulce Romania, ast'a ti-o dorescu.

Angerulu iubirei, angerulu de pace,
Pe altarulu Vestei tainicu suridiendu,
Ce pe Marte 'n glorii se orbésca lu face,
Candu cu lamp'a-i sbóra lumea luminandu,
Elu pe sinu-ti verginu inca sé cobóre,
Guste fericirea raiului cerescu,
Tu lu-stringe 'n bratie, tu i fă altare,
Dulce Romania, ast'a ti-o dorescu.

Ce-ti dorescu eu tîe, dulce Romania,
Tenera mîrêsa, mama cu amoru!
Fii tei traiésca numai in fratia
Ca a noptii stele, ca a dîlei diori,
Viétia in vecia, glorii, bucuria,
Arme de taría, sufletu romanescu,
Visu de vitegia, fala si mandria,
Dulce Romania, ast'a ti-o dorescu!

Mihailu Eminescu.

Procesiunea Papei.

(Cu ilustratiuni pe pagin'a 465.)

Abié se póte intipuí vr'o privelisce mai grandiósa, decátu cerimonile papale in Roma. Intre aceste una dintre cele mai insemnate e procesiunea Papei câtra beseric'a lui San' Petru, candu vre sê sierbésea la altariulu principalu la care numai dinsului i este iertatu a sierbí.

Acést'a se intempla numai cu ocasiunea unoru solenitâti mari. Pap'a atunce parascesce salónel Vaticanului, si pasîndu in basilica, si-imbraca vestminte besericesci, apoi siede pe „sedia gestatoria“ si doi-spre-diece portatori de scaune imbracati in vestminte rosie aredica pe umeri scaunulu ce sémena cu alu vechiloru senatori. De dóue laturi pasiescu doi inai cu recoritori de pene de struti, ceea ce asîdere ni revóca in memoria epoc'a vechiloru senatori romani.

Afara de acestia de amendóue laturile vinu oficirii gardei, prelatii de casa ai Papei ducu baldachinulu, pe care sunt brodate chiele lui San' Petru, si sub care siede capulu besericii catolice.

Recoritorile cele mari, cari dau procesiunii óre si-care colóre orientala, au fostu intrebuintiate si de câtra vechii romani ca insemnele demnitâti; éi acuma stralucésca cu insemnele demnitâti besericesci.

Pap'a pórtu cu ocasiunea asta pomposu ornatu besericescu. Colóreu ornatului se schimba amesuratu solenitâtiloru. Pe capu pórtu thiar'a, corón'a tripla, ceea ce se pare a intruní potestatea papala, imperatésca si regésca.

Inaintea Papei mergu cardinalii, preotii supremi ai besericei Romei si patriarcii orientali. Beseric'a cea catolica, pe langa unitatea dogmei, iérta varietatea ritului si armeni, siri, chaldei, greci si maroniti, cari aice mergu inaintea Papei, toti au deosebite rituri besericesci.

Nemidilocitu inaintea Papei pasiesce in vestminte de auru senatorulu cetâti Roma. Titlu desiertu din tempulu marimei vechiei republice. In urma vinu generalii calugariloru dominicani, franciscani scl.

In momentul, candu procesiunea trece pragulu basilicei, resuna trimbitiele nobilei garde, panà candu cantaretii inceptu imnulu: „Tu es Petrus!“ —

Ilustratiunile nóstre represinta cu fidelitate o astfelu de procesiune, câ-ci demnitarii besericesci au concesu pictorului ca sé desemne vestmintele lor.

PIES'A CEA D'ANTAIA.

Novela de Jules Janin.

I.

E sér'a la optu óre. Sê privimu într'o casa din Faubourg St. Denis, unde într'o chilía siedeá unu betranu, unu june si o copila. Ei ocupau locu pe langa o mésa verde si rotunda. In cuptoriu foculu ardea amicable. Conversarea víoia se intrerupse prin o linisce momentana.

Betranulu si-umplù pip'a, o aprinse, si intr'aceste se nisuiá a reculege cugetele sale. Junele asceptá cu incordare respunsulu, cu care betranulu se pareá a intardiá. Copil'a si-inchiná capulu pe tabel'a sa de brodaría, ca-si candu ar avé de lucru, cu tóte cá voiá numai a-si acoperí rosiéti'a, ce incinse in fíacare fati'a ei incantatóre.

In fine incepe se vorbésca domnulu Wurm, — asié erá numele betranului, — pana candu pe fati'a lui se jocá unu surisu, care de o parte te imbarbatédia, ér de alta te descurgédia.

— Iubite Raimund, — díse cátra junele, — me simtiescu fórte onoratu prin rogarea dtale, si-ti marturisescu apriatu, cá dechiaratiunea dtale de adi nu m'a suprinu. Mi-place a crede, cá dta me cunosci cu multu mai bine, decátu sê me privesci de unu atare intipui-toriu, carele ar crede, cá vediutele cu cari de unu anu de díle onoredi cas'a mea, — le-ai facutu numai de dragulu meu.

La aceste cuvinte din urma pe budítele frumósei copile se inganá unu surisu graciosu.

— Asié dara te invoesci! — eschiamá junele cu entusiasmu.

— **Agneta domnule!** In privinti'a asta inca n'am dísu nimica. Aceea nu se intempla asié iute, precum ai dori dta. Altfelu eu pricepu fórte bine si sciú a considerá acea caldura ce trece in entusiasmu, cu care dta te nisuesci a-ti castigá man'a fetei mele. Agneta e frumósa, dta june; acést'a esplica tóte. Inse déca rolulu dtale e a te insufletí, iérta-me, ca alu meu, ca a parintelui, sê fia precugetarea.

Fati'a lui Raimund deveni seriósa.

— Dta esti unu omu bunu si sinceru, ti-cunoscu princípiale, si vedu cu bucucia, cá dta intrunesci tóte insusirile, cari le poftescu de la barbatulu, pe carele lu-voiu numi mirele meu. Inse la fericirea familiara se receru mai multe, decátu numai simtieminte nobile. Nu dorescu avutiá multa, inse credu, cá am dreptu candu dícu, cumca recerinti'a de capetania a unei fericiri adeverate si durabile familiare este, a avé o stare neatérnatóre si onorífica. Dorere, dta nu dispuni neci de mosii, neci de venitu anualu, si carier'a ce ti-ai alesu.

— Sciú ce vrei sê díci, — lu-intrerupse Raimund. Nu te ostení cu finirea constructiunii! M'am leganatu in acelu visu dulce, cá am de judecatoriu a supra sortii mele pe unu omu luminatu; inse preiudecarea intr'atát'a s'a latítu acuma, incátu esercíeá influintia si a supra judecátii celoru mai intielepti barbati. Ar fi o nebulia din partea mea sê vreu a invinge acést'a; numi remane dara altu ce-va decátu a me predá sortii si a fi viptim'a preiudecátii.

— Dta m'ai intielesu falsu; cu tóte cá nu dícu, cumca nu am neci o preiudecata, totusi te asigurediu, cá acolo unde trebue sciú si potu sê scuturu de pe mine acestu jugu nimernicu.

— Si totusi me apostrofedi, cá eu fâra de neci o avutiá am pasítu pe carier'a literaria.

— Nesmintitu!

— Si de buna séma pentr'aceea, cá inca din timpurile betrane nu ni potemu intipuí carier'a literaria fâra de seracia.

— Nu, iubítulu meu amieu, eu nu sum de aceea opiniune prósta, cá chilíile de podu sunt facute pentru poeti, ér cas'a nebuliloru pentru scriitori de drame. Da ti-marturisescu, cá aspiratiunile mele nu sunt atátu de 'nalte, ca ginerele meu — de cumva e scriitoriu, — sê fia dintre corifeii literaturei, ingrigrile mele parintesci sunt liniscite si prin starea cea simpla a scriitorului de vaudeville.

— Pe onórea mea! — intrerupse junele — nu te pricepu.

— Me vei pricepe acusi. Iubite Raimund, sciú bine, cá dtale nu-ti lipsesce neci studíulu, neci talentulu.

— Me rogu . . .

— Nu te face asié modestu. Nu-ti lingusiescu, citi spunu ceea ce simtiescu. Ma sum convinsu, cá talentulu dtale nu e evenimentu de tóte dílele. Judecat'a-ti e agera, opurile-ti sunt rotunde, stilulu dtale stralucesce de elegancia, si acésta e norocire mare; mai de parte dta nu esti egoistu, neci rece, sciú scrie in limbagiulu animei, apoi acést'a e limb'a aceea carea rapesce, incanta, insufletiesce poporulu, incátu poti sê faci prin elu baricade.

— Asié dara dta cugeti, cá-mi voiu poté cástigá placerea publiculu.

— Da. La asta inse e de lipsa, ca publiculu sê se invetie a te cunosce. Si chiar acést'a e greutatea, séu dóra si imposibilitatea.

— Cum asié domnule Wurm?

— Intre dta si intre publicu e inca fórte mare numerulu acelora, cari ti-stau in cale, séu celu putínu ti-ingreunédia calea, — si a carora simpatía trebue sê ti-o cástigi mai nainte de tóte.

— Pricepi pe directorii de la teatre?

— Da, de cumva vrei se scrií piese teatrale; ér déca dta vrei sê-ti edai opurile in carte, atunce pricepu pe editori. Inse opiniunea mea se póte aplicá la amendoi.

— E bine, déca am talentu, nesmintitu mi-voiu cástigá simpatía directoriloru teatrali.

— Da, indata-ce te voru cunosce, indata-ce vei avé unu nume.

— Ast'a e sórtea tuturoru scriitoriloru, neci cei mai renumiti poeti n'au potutu incungiurá acést'a. In literatura nimene n'a aparutu inca cu unu nume cunoscutu.

— Da, trebue creatu numele acesta; dar la acést'a afara de talentu dóue lucruri se mai receru: minte intriganta, ceea ce nu ai, si eventualitatea, ceea ce chiar asié tí-se póte intemplá ca ori si cui. De óra-ce dorescu fericirea fíicei mele, vreu ca dins'a in aceea etate sê se bucure de aceea fericire, candu inca anim'a e capace de asié ceva. Florile numai primavér'a inflorescu. De nu me insielu Agneta a surisu. Mi-se pare cá nu consimte cu mine.

(Va urmá.)

INCA O ADRESA.

Dlu deputatu *Dr. Iosifu Hodosiu*, a mai capetatu septeman'a trecuta urmatórea adresa gratulatóre de la romanii din districtulu Fagarasiu :

Domnule deputatu !

Sunt mominte, candu esprimerea curagiósa a convingerei si-are meritulu intreitu; candu zelulu si devotamentulu pentru *patria si natiune* si-recere tributulu seu; candu constanti'a, acést'a frumósa cununa a virtutiloru intru aperarea celoru mai sacre drepturi, reclama recunoscintia publica !

Si éta câ elocint'a dtale cuventare rostita in siedinti'a publica a dietei ungurene din 8. martiu a. c., este unu actu ce a storsu fratiésc'a nóstra iubire, apretuire si recunoscintia.

Argumintele cu cari ai aperatu autonomi'a Transilvaniei, sunt scóse din animele nóstre si in tóta evidenti'a atestéza romana barbatia, zelu si devotamentu nemarginitu in caus'a natiunala si patriotica.

Fii incredintiatu, dle deputatu, câ de si constelatiunea politica e cam norósa, dar' romanimea acestui districtu, si potemu díce a intregi Transilvaniei, impartescesc pe deplinu ideile si convictiunile dtale politice; si de ar' veni asupra nóstra tempestâti si orcane politice si mai cumplite, vomu stá nemiscati ca stanc'a lovita de furtuni, si nu vomu lasá cu scirea si voi'a nóstra neci unu pasu din terenulu castigatu alu drepturiloru natiunale de limba si autonomia — dreptu resultatu alu lupteloru nóstre si alu parintiloru nostri din secle.

Primesce asigurarea caldurósei si amicaveri nóstre recunoscintie si consideratiuni, cu care suntemu etc.

Fagarasiu, 31. martiu 1867.

(Urméza subscrierea Vicariului, Vice-capitanului, si altoru protopopi, preoti, si inteliginti civili.)

C E R N O U ?

* * * (*De la dieta.*) Cas'a reprezentantiloru in septeman'a trecuta tienù numai câte-va siedintie, si mercuri se amaná pana 'n 1 maiu. In siedintiele din urma in ambele case se primí unu proieptu de conclusiune a lui Deák referitoriu la complanarea relatiuniloru Ungariei cu Croati'a.

* * * (*Adresa de incredere.*) „S. R.“ scrie, câ dlui G. Baritiu, pentru meritele-i natiunale necontestabile, i se tramise din Viena o nóua adresa de aderintia si veneratiune, subscrisa de vreo 50 teneri romani studinti la universitâtile din Vien'a, Prag'a, Gratz si Zürich in Elveti'a.

* * * (*Domnitoriulu Romaniei*) a binevoitu a se prenumerá la tóte foile romane din Pesta, si precum audímu — si la celelalte câte esu in limb'a romana in Austria. Ar fi de doritu, ca boerimea cea avuta din Romani'a asísdere sê urmedie acestu esemplu, — câci intru adeveru este o dorere mare, a vedé câ aristocrati'a romana de acolo de felu nu partinesce diaristic'a nóstra d'aice.

* (*Casatori'a principelui Carolu.*) Se scrie, câ in Curtea de Florenti'a si Berlinu s'ar tratá pentru casatori'a augustului Suveranu si Domnitoriulu alu Ro-

maniloru Carolu I. cu principés'a regala Margarit'a, fi'a inaltíimii Sale ducese de Geneva, nepót'a regelui Victoru Emanuilu si a regelui Ioanu de Sassonia. Amu aplaudá din tóta anim'a nóstra la o asemenea unire ce ar' fi sê se incheie, nu numai din punctu de vedere alu aleseloru sale calitâti morale fisice si intielesuale, unindu aceá principésa pre langa jun'a etate de 16 ani o invetiatura seriósa si o educatiune alésa la curtea de Turinu, unde se afla cu siederea; dar' ce é mai multu din punctulu de vedere alu relatiuniloru strinse ce s'ar' inchiá prin acestu midilocu intre dóue popóre fratine. Prin asemenea legatura s'ar' stringe o mai tare uniune intre natiunea nóstra cu cea francesca si chiar' cu cea portugesa, fiindcá curtea de Parisu este incuscrita cu cea de Lisabon'a. (Timp.)

* * * (*Celu de pe urma stégu alu tierii*) a peritu in batali'a de la Mohaciu. Acuma se vorbesce, câ in loculu acestuia voru face unu stégu nou pentru solenitatea incoronârii.

* * * (*Program'a incoronârii*) e urmatórea: in-sa si incoronarea si unsulu impreunatu cu acést'a se va intemplá in beseric'a plebaniala, ér inaltierea la gradulu de cavaleru alu ordulu de pintoni de auru in beseric'a garnisónei. Dupa solenitatea cea d'antâia conductulu de incoronare va merge prin strad'a portii de Viena, sêu prin strad'a casei tierii câtra beseric'a garnisónei. Dupa festivitaea a dóu'a, regele se va sui pe unu frumosu calu suru de soiú spaniolu, ér regin'a va ocupá locu in cocí'a de incoronare trasa de optu cai suri, fatísiu cu regin'a va siedé contes'a Königseg. Conductulu acuma prin strad'a domnésca, pe puntea de lantiu va sosí la Pesta inaintea besericei plebaniale. Aice pe aredicatur'a pregatita regele va depune juramentulu, de unde conductulu va merge pe piati'a Franciscu-Iosifana si acolo pe movil'a de incoronare se va intempra tairaea cu sabi'a. Dupa finitulu cerimoniloru Majestatile Loru regele si regin'a voru siedé in cocí'a de incoronare si conductulu totu in ordinea aceea va plecá spre Bud'a. De sustienerea ordinei se va ingrigí unu banderiu de 50 teneri, imbracati in colorile reginei.

* * * (*Parastase.*) Pentru repausatulu Georgiu Popa s'au tienutu parastase in mai multe comunitâti romane din comitatulu Aradului.

* * * (*Focu mare la Bucuresci.*) „Trompet'a“ cu datulu 31 martiu scrie: In nóptea de joi spre vinerea trecuta au perdu Bucurescii unulu din ornamentele sale, frumosulu otelu Budestianu, proprietate a dlui Mironu Vlasto. Unu jidanu lampistu, avendu o mare catatíme de gazu in dosulu pravaliei sale, care vinea sub scar'a otelului, — gratta privighiárii neadormite a politíei orasiului, — a luat focu gazulu si flacarile au cuprinsu mai antâiu tóta scar'a si apoi s'au intinsu in totu otelulu. Multímea locuitoriloru zapaciti a saritu din ascernaturile loru si tóta intrarea fiindu incinsa de flacare, au scapatu, cum au potutu, desbracati, pe ferestre si preste balconuri pe unde au potutu sê li se intindia scári.

* * * (*Inca ó adresa.*) Chiar la inchiarea numerului acesta sosí la redactiunea acestei foi érási o adresa de incredere bravului nostru deputatu dr. Iosifu Hodosiu, tramisa din Resinari. Amanandu-se diet'a, dlu Hodosiu se rentorná alalta eri a casa la Bai'a de Crisiu, unde cu post'a de astadi amu si tramisu adres'a numita, si pe candu aceste orduri voru esí la lumina, aceea va fi si sositu acolo.

Literatura si arte.

* * (Istori'a lui Jutlu Cesare) scrisa de imperatulu Napoleonu in fine va es' si in limb'a romana, câ-ci — precum suntemu informati — dlu Alesandru Romanu dede in dille trecute sub tipariu tomulu antâiu.

* * (La Blasiu) va aparé „Fóia administrativa arcidiecekana din Blasiu“ sub redactiunea dlui prof. dr. Ioanu Bobu. Insa-si numirea fóiei ni spune ce va contiené.

* * (Câte diuarie au romanii?) Trei-dieci si optu; si a nume in Austria patru diuarie politice, adeca Gazet'a Transilvaniei la Brasiovu, Telegrafulu Romanu la Sabáiu, Concordia la Pest'a, si Albin'a la Vien'a, — ér nepolitice sunt optu si a nume Famili'a, Gur'a Satului, Amiculu Poporului in Pesta, Sionulu Romanescu in Vien'a, Fóia societâtií din Bucovin'a la Cernauti, Archivu pentru filologia si istoria, Fóia administrativa arcidiecekana la Blasiu, Magazinulu pedagogicu la Naséudu. In Romania sunt 16 diuarie politice si a nume Romanulu, Trompet'a Carpatiloru, Reform'a, Monitorulu oficialu, Sentinel'a Romana, Perseverantia, Independintia Romana la Bucuresci, — Tribun'a Romana, Gazet'a de Jasi, Progresulu, Moldova la Jasi, — Timpulu si Eco Danubianu la Galati, — Adevérule la Craiova, Opiniunea la Botosiani, si Gazet'a de Focsiani; diuarie nepolitice sunt 10 si anume la Bucuresci Ateneulu Romanu, Ghimpele, Eumenidele, Elevulu patriótu; la Jasi Convorbiri literarie si Icon'a lumei, la Galati Figaro Romanu, Buletinulu Comercialu; la Focsiani Impartialulu si Satirulu.

Din strainetate.

(Unu predatoriu.) In Parisu petrece unu june strainu, care a trasu asupra-i atentiunea Parisianiloru prin aceea, câ scie predá banii mai bine decâtu unu boieriu romanu, mai tare ca unu principe rusu, ori ca unu lordu anglesu. De multe ori s'a affatu in astfelu de stare, câtu ventulu potea fluierá liberu prin pusnariile lui, fâra de a intêlni unu francu macaru; de curendu i-a moritu unu unchiu, care i-a lasatu o ereditate de 5 milióné de franci, de atunci se lasa la cele mai mari nebunii, jóca cârti ca unu smintitu, imprastie banii fâra precugetare. In patru luni a chieituitu 1150000 franci. Déca va cheltui totu astfelu acusi va avé lipsa éra-si de mórtea vr'unui unchiu avutu.

* (Emancipatiunea femeiloru.) Femeile din America nordica facu pasi energiosi câtra emancipatiunea loru. Intre multele petitiuni adresate mai decurundu presiedintelui statelor unite se afla un'a carea cere admiterea femeiloru la functionile publice. Dómna Lord a mersu si mai departe cu cererea sa, ea adecere ca sê fia tramisa ca consulu in strainetate. Mai multe diuarie sustienu cererea Dómnei Lord.

* (Paletotulu lui Bismark.) Croitorii din Paris au cosutu unu monumentu de moda ministrului presiedinte prusianu, dîcandu câ elu inca e unu omu de acu.

* (Delegatii romanii la Garibaldi.) Junimea romana din Turinu adresandu gener. Garibaldi o fericitate de buna sosire, dîse intre altele: „Generale! Intrepreti ai junimii române ce se afla in Itali'a spre a si-completá studiile sale, salutâmu din anima sosirea vóstra in cetatea cê fu léganulu nedependintiei italiene. Acésta dî e santa pentru noi, fiindcâ amu potutu se adresâmu aceste pucine cuvinte voue, cari ati contribuitu la rea-

lisarea nedependintiei si unitâtií italiene, si v'ati luptatu cu unu eroismu miraculosu pentru triumfulu nationalitâtií a dóue lumi. Generale! Romanii cunoscu de ajunsu simtiemintele ce le nutriti pentru ei; si prin nou'a perseverantia aretata cu ocaziunea stabilirei nóuei stâri de lucruri, stare care erau resoluti a o mantiené chiar' cu pretulu sangelui, próbéza, câ sunt demni de afectiunea vóstra si a Italiei. Deci si noi ca fii ai mamei Rome, dorimu ca Rom'a sê devina câtu mai curendu capital'a Italiei. Traiésca dar' Itali'a, traiésca santele aspiratiuni ale lui Garibaldi! Delegatii romanii: Jonescu, Coculescu si Duculescu.“ La aceste cuvinte Garibaldi respunse: „Multumescu pré multu departatorulu mei compatrioti, Romaniloru, cari sunt atâtu de bravi, fórté bravi, si simtu o placere mare stringanduve man'a.“

* (O invasiune de dame.) Deschiderea congresului nordamericanu s'a intemplat cu tóta solenitatea oficiala; edificiulu in care se tiene congresulu érá plinu de poporu, femeile si ficele membriloru congresului cerura de la presiedinte, ca sê le concéda ca sê intre barem in camer'a garderobelor. Presiedintele Colfax ca omu neinsoratu necunoscandu natur'a femeiloru, le concese acést'a, crediendu câ dómnele voru sci a se tiené intre marginile prescise. Dar' bietulu presiedinte s'a insielatu in asteptarea sa, câ-ci dómnele dupace ajunsera odata in antisiambra, navalira in sal'a congresului si cuprinsera totu teritoriulu, neluandu in sama observatiunile si ordinatiunile presiedintelui. In tempu de o diumetate de óra sal'a intréga érá inundata de femei, ele cuprinsera cu sange rece sofele si alungara fâra mila pre membrii congresului din scaunele lor. Neci unu americanu n'a cutediatu a se opune, séu a combate acést'a invasiune a ficeloru Evei, membri congresului steteau umiliti si cercau sê si-póta affá vr'unu locu liberu in vr'unu coltiu alu salei. De atunci femeile agitédia fórté multu pentru ca sê aiba si dinsele dreptulu de alegere, si de a fi alese ca membri ai congresului.

* * (Regele Svediei) a tramisu la espusetiunea din Parisu trei icóne compuse de dinsulu. Regele Svediei totodata e si poetu.

* * (Fiulu lui Garibaldi) Ricciotti si cei 250 consoti ai lui, cari se dusera a se luptá pentru greci, se rentornara in patri'a lor.

* * (In Statele-unite) se ocupa de ide'a, de a aredicá lui Lincoln dóue monuminte. Unulu, unu grandiosu monumentu a supra mormentului seu, si o statua mare in New-York Latîndu-se ide'a asta, negrii eliberati decisera, ca pentru monumentulu de la mormentu toti sê confereze, macaru câte unu penny, câ-ci se cuvine, ca si ei sê conferedie pentru monumentulu ace-luia, care a moritu pentru dînsii.

* * (Procesu pentru o moima.) Avocatulu W. in Hamburg are o moima blanda, care ambla liberu pe langa casa. In etagiulu antâiu alu acelei case locuesce unu banchieru. Intr'una din dille trecute moim'a ajunse in chili'a de lucratu a banchierului, fâra ca cineva s'o fia observatu. Inse dni'a ei nu s'a portatu bine, si incepú a aruncá scrisori, epistole si alte obiecte prin ferést'a deschisa. Pe candu o pefugara, in chilia nu mai érá nimica, ce moim'a ar fi potutu lapedá afara. Banchierulu facú sgomotu mare, câ-ci — precum intarise — pe més'a lui erau epistole cu bani, taleri si scrisori fórté pretióse. Elu spunea, câ moim'a a lapedatu afara pe ferést'a vr'o 8000 de taleri, si pentru

sum'a acest'a facu' procesu proprietariului moi-
mei. Acuma trebuie adeveritu, că pe mésa erau
bani. Dintre servitorii banchierului nimene n'a
intaritu asta cu seriozitate. Acuma dara sunt
provocati toti aceia, carii pe tempulu acela au
trecutu pe strada' aceea, ca sê marturisésca,
lapedat'a moim'a bani séu ba? Inse
pentr'aceea procesulu a carui eroi-
na e o moim'a, totu curge, si ban-
chierulu nu vre sê abdica de pre-
tensiunea sa.

** (Cei mai scumpi doi ómeni ai
Europai,) dupa calculatiunea unui
statisticu au fostu Napoleonu si
Bismarck. Celu d'antâiu a mistuitu
500 de mii de ómeni si diece bilió-
ne de florini, alu doile 200 de mii
de ómeni si dóue bilióne de florini.

** (In Berlinu) la 22 martiu
s'a serbatu a 71-a diua onomastica
a regelui. Cu ocaziunea asta regele
a asemnatu din cass'a sa privata
unu milionu de fl. pentru edificarea
marei catedrale evangeline. Sér'a
orasiulu erá iluminatu si pe pala-
tulu ambasadurei austriace se po-
teau ceti' aceste cuvinte: „Heil dir
im Siegeskranz.“ Abnegare mari-
nimósa din partea ambasadurei au-
striace.

** (Espusetiunea din Parisu) nu e inca cer-
cetata de multi, caus'a acesteia este, că tem-
pulu nu pré favorisédia. In díelele trecute im-
peratulu Napoleonu visitandu espusetiunea,
se rentorná pedestru. Fati'a lui erá tare palida, mergea
incetu, si cu deosebi se potea observá, că-lu dóra picio-
rulu stangu. Poporulu lu-primi cu linisce si neci unu
„vive“ nu se audí.

Economicu.

Despre vapsirea metasai.

1. *Ca se poti vapsi metas'a rosii carmasinu*, trebuie
sê iei la fia-care pundu de metasa, patru mani de tari-
tia de grâu, sê le fierbi in 16 cofe de apa din riu intr'o
caldare; desiérta apoi caldarea intr'unu ciuberu, lasa-
le sê ste o nópte, scurge ap'a din ele, tórna diumetate
intr'o caldare, amesteca $\frac{1}{2}$ ã de tirigia (Weinstein)
pisata bine si unu lotu de curcume frosa pisata, lasa sê
fiérba unu patrariu de óra, mesteca totmereu; dupa
aceea sê iei caldarea de pe focu, si sê bagi metas'a, dar
sê nu o acoperi, ca sê nu póta esî aburulu, apoi las'o
sê steie 3 óre, dup'aceea spéla metas'a curatu in apa
de la riu, apoi scóte-o din apa si o usca bine. Sê bagi
in fine intr'o caldare 8 cofe apa de plóia, sê mesteci in
ea si $\frac{1}{4}$ ã de gogósie de stejariu pisate bine, — las'o
sê fiérba o óra, ie caldarea de pe focu, si candu va fi
asié de calda, precum poti suferi cu man'a, baga éra
metas'a, las'o sê ste acolo o óra, apoi scóte-o afara, in
fine s'o lasi sê se scurga bine si sê se usce.

Elena Baulescu.

Gacitura de siacu.

Fi-	nes-	da-	ro-	ne-	Lup-	as-	te	De								
li-	i-	ce,	ce	ra	e-	lu	a	Mina								
								Bardosi.								
ge,	ces-	por-	i	si	ran-	de	ma-	ta-	cep-	ni-	a-					
te	ber-	fran-	du	mar-	i	tria	Ape-	mei!	cei	ce-	ta-					
se	Ci	ce	ma-	ta	ce	nia	ma-	Pa-	se	'su	Ro-					
ta-	ci	san-	ti-	to-	Ro-	drep-	cres-	noi,	ne	re	ta.					
po-	nu	to-	mai	re,	ma-	Vren-	te,	lu	mei!	ma-	de-					
mi	te,	ru-	tu	du	ta-	mei	Ro-	te	tru	lup-	Pa-					
lu	te-	dor-	tu	Ro-	mei	for-	tu-	ne	na	Un-	ni					
Nu	lu'	nu-	rii	ai	drep-	ma-	plan-	nu.	e-	pen-	la					
								re-	Io-	lup-	dus-	i,	Bu-	tu	ge,	Se pote des- legá dupa sa- ritur'a ca- lului.
								s'au	ma	Ca-	anu	ta-	Câ	ro-	tea-	

Deslegarea gâciturei de siacu din nr. 12:

Nu 'ntrebá fetitia juna
Din ce cauza te iubescu,
Budiele-mi nu sciú sê-ti spuna,
Indesiertu me nesuiescu.
Nu sciú cum, de unde vine
Cestu doru de ce me topescu
Sciú atât'a câ pe tine
Tare, tare te iubescu!

Iosifu Vulcanu.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si dom-
nisiórele Petronela Popu n. Leucutia, Elena Boceanu,
Marica Dragosiu, Elena Jancu Putileanu, Rosa Jancu
Putileanu, Elena Petroviciu, Augusta Schelegia, Linca
Muresianu, Verginia Olariu n. Fogarasiu, Luisa Mur-
gu n. Balcu, Maria Baritiu, Amalia Cocu, Veronica
Borosiu n. Popu, Elena T. Vasiliu, si de la domnii Ste-
fanu B. Popoviciu, Nicolau Butariu, Clemente A.
Raicu, Aureliu Draganu, Seb. Micsia, Petru Fontine.

Deslegarea gâciturei din nr. 11: amu mai primit'o
de la d-ele Josefina Popoviciu, Elena Petroviciu, Juliana
Siarcadi, Mina Bardosi.

Deslegarea gâciturei din nr. 10: ni-a mai sositu
de la domnisiórele Elena Cocu, Maria Cernetiu.

Proprietariu, redactoru, respundia toriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.

 La nrulu de acuma alaturámu modele de lucruri femeiesci.

S'a tiparitu in Pest'a 1867. prin Alexandru Kocsi (in tipografi'a lui Érkövi, Galgóczi si Kocsi.) Piat'a de pesci Nr. 9.

Modele de lucruri femeiesci.

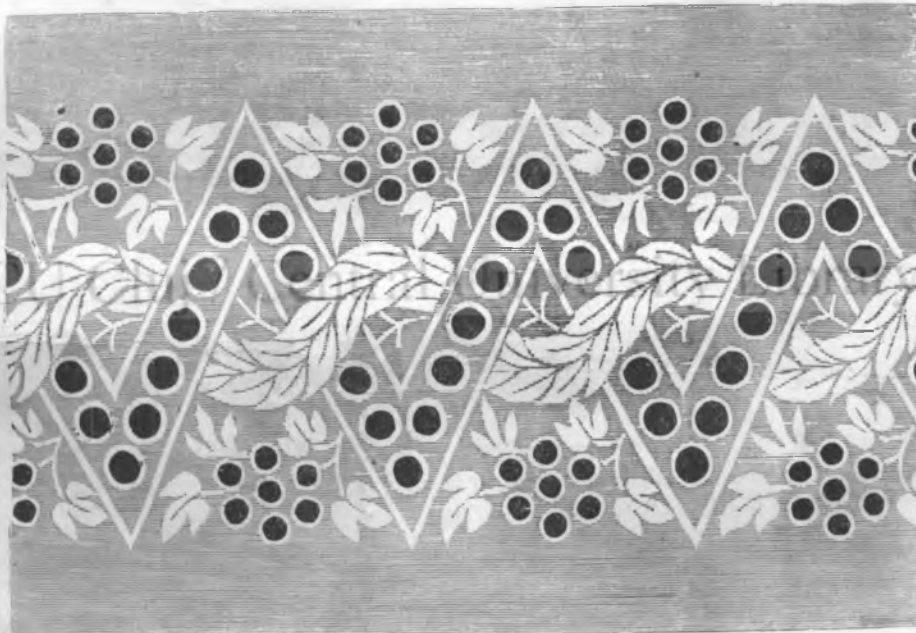
(Adușe la „Familia“ nr. 14. 1867.)

1. Guleru, brodăria alba.

2. Bordura.

3. Pentru sucne și altele.

4. Bordura.

5. Cépșă, Catalane. — Cu tóte că aceste cepse mici sunt destinate mai alesu pentru femei ténere, — sunt și de acele, cari — facute de după moda — se potu recomandá si femeiloru mai înaintate în etate. Între acele se pote numerá si acestu modelu, care împreună folosintí'a cu frumusu. Cépș'a în forma de cvadratu lunguretiu, cupțusiatu cu tulle, constá din parti de dintele și brodaríi. Marginea-i e înfrumsetiată cu trei sîre de catifea négra, — e impregiurată de dintela alba și asta înzestrată cu prima adeca pantlica de catifea négra. Partea de dinapoi mai e înfrumsetiată cu o cocardă de catifea négra. Primele sunt facute din metasa négra și înfrumsetiate cu dintela alba.

6. Cépșă „Melanie.“ Acésta cépșă e mai alesu pentru femei mai betrane, cu tóte că si femei mai tenere o potu întrebuintí'a mai alesu de cépșă de demanétí'a. Modelulu nostru e din blondu albu, la margini înfrumsetiatu cu dintela alba, ér cocard'ă si prim'ă sunt facute din catifea pensée.

Model of Library of Cluj

(Address: Cluj, Romania)

Cluj, Romania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cluj, Romania

